

آموزش انسان را آزاد می‌کند

مروری بر طرح مشارکتی مراقبت از
رشد و تکامل کودکان
در محله ۱۳ آبان تهران

موسسه پژوهشی کودکان دنیا

۱۳۹۲

سرشناسه: یوسفی، ناصر، ۱۳۴۶
 عنوان و نام پدیدآور: آموزش انسان را آزاد می کند/ نویسنده ناصر یوسفی، تهیه کننده: موسسه پژوهشی کودکان دنیا.
 مشخصات نشر: تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۱
 مشخصات ظاهری: ۱۶۹ص.
 شابک: ۷-۶۰-۷۳۶۴-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: موسسه پژوهشی کودکان دنیا- برنامه های فرهنگی
 شناسه افوده: موسسه پژوهشی کودکان دنیا
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ی۹ / ۱۱۴۰ LB
 رده بندی دیویی: ۳۷۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۰۷۰۷۲۸

آموزش انسان را آزاد می کند

تهیه شده در: موسسه پژوهشی کودکان دنیا

نویسنده: ناصر یوسفی

ناشر: کارگاه کودک

شابک: ۷-۶۰-۷۳۶۴-۹۶۴-۹۷۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

تلفن تماس: ۰۹۱۲۳۲۵۷۴۳۱

چاپ اول: ۱۳۹۲

فهرست

- پیش گفتار / ۵
- فصل اول:
شروع متفاوت / ۹
- فصل دوم:
ادامه‌ای متفاوت / ۷۷
- فصل سوم:
ادامه‌ای دیگر / ۱۳۹
- فصل چهارم:
شروعی دیگر / ۲۱۹
- فصل پنجم:
آموزش و آزادی / ۲۵۱
- ضمایم / ۲۷۱

مجموعه‌ای که در دست دارید مروری بر فعالیت‌های مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا در طرح مشارکتی مراقبت از رشد و تکامل کودکان در محله ۱۳ آبان تهران است. این پروژه‌ی بزرگ در سال ۱۳۷۶ آغاز شد و همچنان ادامه دارد. نزدیک به ۱۵ سال است که این طرح بی‌وقفه کار، برنامه و فعالیت‌های خود را به نفع کودکان و جامعه محلی پیش می‌برد.

در این کتاب سعی شده است که روند یک پروژه اجتماعی از ابتدا معرفی شود. شما در فصل‌های کتاب خواهید خواند این کار چه گونه آغاز شد، چه گونه پیش رفت، مشکلات کار کجا بود، چه گونه برای مشکلات راه‌حل پیدا شد و چه گونه به زنده بودن و به پویا بودن طرح کمک شد.

طرح مراقبت از کودکان خردسال در ۱۳ آبان یکی از خاص‌ترین طرح‌های و پروژه‌های اجتماعی است که توسط یک سازمان غیردولتی در ایران اجرا شده است. با نگاهی به روند و دست‌آوردهای این طرح می‌توان این نکته را به صراحت مطرح می‌کرد که هیچ نمونه‌ی مشابه‌ای در چنین ابعاد گستردگی، استمرار و سهیم کردن گروه‌های مختلف جامعه چه از سازمان‌های دولتی و چه سازمان‌های غیردولتی و حتی بین‌المللی در کشور ایران وجود ندارد. نکته‌ی مهمی که در این طرح دیده می‌شود کار ۱۵ ساله‌ی این طرح و هم چنین

پویایی آن در قالب برنامه‌ها و فعالیت‌های جدید با مردم و جامعه محلی است. برای هیأت مدیره‌ی مؤسسه‌ی پژوهشی کودکان دنیا جدا از معرفی طرح، این نکته‌ی مهم است که بتوانیم طرح‌ها و برنامه‌های گوناگون به نفع کودکان را مدون کنیم و دست‌آوردها و یا شیوه‌ی کار را در اختیار سایر گروه‌های اجتماعی فعال در زمینه کودکان قرار دهیم. بسیاری از طرح‌های بزرگی که در ایران اجرا شده است کم‌تر این شانس را داشته است که مدون شوند و تجربه‌های آن‌ها در اختیار سایر گروه‌ها قرار بگیرد. اگر هم چیزی منتشر شده است در سطح گزارش‌های کلی، آمارهای غیر کاربردی و یا متون خنثی دانشگاهی باقی مانده است.

در این کتاب سعی کردیم که خود را درگیر آمار و کمی‌سازی نکنیم. قرار نبود متنی را آماده کنیم تا احتمالاً فقط جنبه‌های مثبت کار را نشان دهیم و یا منابع مالی دریافت شده را توجیه کنیم. خواهید خواند که بیش از ۹۰ درصد بودجه‌ی این کار از سوی مؤسسه به طرح اهدا شده است و بخش بزرگی از فعالیت‌ها داوطلبانه بوده و هست. سعی کرده‌ایم بخش‌های انسانی کار را در میان بگذاریم. تجربه‌هایی در این کتاب ذکر شده است که شاید در کم‌تر منابع مشابه به آن پرداخته شده بود. نکته‌ای که برای ما مهم است این بود که خواننده بتواند روند یک طرح اجرایی و اجتماعی به نفع کودکان را درک کند و ببیند که برای شکل‌گیری یک طرح چه فرایندی تجربه می‌شود. چالش‌ها، درگیری‌ها، ناامیدی‌ها و یا مقاومت‌های کار کجاست؟ در یک طرح داوطلبانه افراد چه گونه هم‌کاری می‌کنند؟ تا کجا می‌توانند پیش بروند؟ کجا متوقف می‌شوند؟ کجا کم می‌آورند؟ مسئولین طرح چه گونه برنامه‌ریزی می‌کنند؟ کجا ناامید می‌شوند؟ از کجا انرژی می‌گیرند؟ چه

خطرهایی وجود دارد تا یک طرح متوقف شود؟ و دهها پرسش دیگر از جمله مواردی است که در این کتاب به آنها اشاره شده است. به همین دلیل کتاب فوق یک اثر مهم آموزشی برای همه‌ی کسانی است که می‌خواهند اقدامی را به نفع کودکان و مردم آغاز کنند.

به نظر می‌آید که زمان تهیه و تنظیم گزارش‌های کلی با ذکر آمارهایی برای تأیید فعالیت‌ها به سر آمده است. مهم این است که بفهمیم انسان‌هایی که این طرح آغاز کردند و با از آن بهره بردند، بر آنها چه گذشت و چه گونه توانستند این مسیر را پیش ببرند؟

کتاب حاضر تلاشی است تا شاید این فرصت برای مؤسسه‌ی پژوهشی کودکان دنیا به وجود بیاید تا سایر طرح‌ها و برنامه‌های خود را مانند طرح بزرگ کمک به کودکان زاهدان، انجمن‌های منطقه‌ای، مهدهای روستایی، کمک به کودکان بم و طرح آموزش مشارکتی و... را مدون کنیم و تجربه‌هایی این طرح‌ها را در اختیار همگان قرار دهیم.

از همه‌ی کسانی که به شکل‌گیری این طرح یاری رساندند و بی‌شائبه کار کردند، مانند، خسته نشدند، ایده دادند و ایده‌های خود را پی‌گیری کردند و با امید فراوان برای پیش‌رفت کار ایستادند سپاس‌گزاریم.

هیأت مدیره

مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا

۱۳۹۱